

Verksamhetsberättelse och delårsbokslut för Knivsta kommunkoncern

Delår 2023 – daterad 2023-10-21

Innehållsförteckning

1	Förvaltningsberättelse	3
1.1	Händelser av väsentlig betydelse	3
1.2	Kommunens förväntade utveckling	5
1.3	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	7
1.3.1	Uppföljning av mål och uppdrag	8
1.3.2	Periodens utfall och årsprognos	18
1.3.3	Ekonomisk ställning	21
1.4	Balanskravsresultatet	24
2	Driftredovisning.....	25
3	Investeringar	29
3.1	Investeringar kommunen	29
4	Resultaträkning.....	31
5	Balansräkning	32
6	Noter.....	34

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Händelser av väsentlig betydelse

Infrastruktur och samhällsplanering

Verksamheter som planverksamhet, bygglov och miljöskydd är finansierade helt eller delvis av avgifter. Under året har intäkterna påverkats av en försämrad svensk ekonomi och av att bostadsinvesteringar skjuts på framtiden. Detta påverkar även försäljning av detaljplanerad mark (exploatering), under perioden har inga affärer genomförts trots ett stort intresse för att investera i Knivsta kommun.

Samhällsutvecklingsnämnden har pausat flera investeringar i gator och vägar under året av ekonomiska skäl, det gäller även reinvestering av den kommunala belysningsanläggningen. Att skjuta på underhållsinvesteringar innebär risker i driftsäkerheten och bygger framtida underhållsskulder.

Avfallsverksamheten förbereder sig för att överta ansvaret för insamling av förpackningar som övergår i kommunal regi etappvis med början 1 januari 2024. Flera upphandlingar har genomförts under perioden. Insamlingen kommer ge ökade intäkter till verksamheten.

Det försämrade säkerhetsläget i vår omvärld, nationella utmaningar och de pågående klimatförändringarna innebär ett växande fokus på frågor kopplade till säkerhet och beredskap. Under året har ny lagstiftning om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (lag 2023:196) införts.

Miljöenheten har under perioden hanterat ett stort miljöärende med avfall i naturreservatet Kungshamn-Morga med saneringsinsatser som följd. Ärendet har varit resurskrävande och innebär att debiterbar tid för tillsyn får stå tillbaka och leder till intäktsbortfall.

Fritid och kultur

Lokalhyran höjdes kraftigt för kommunens verksamheter vid årets början, cirka 10 procent. Fritid och kultur har genomfört flera åtgärder och flera planeras för att hantera kostnadsökningen. Även intäkterna är under lupp, fritidsverksamheten har ett uppdrag att öka andelen extern finansiering i kommunens anläggningar. Handlingsplan för ekonomi i balans har beslutats av politiken.

Under året har två akuta underhållsåtgärder genomförts i fritidsanläggningar, Eda lägergård har en temporär grundförstärkning gjorts och vid konstgräsplanen i Alsike har ett slukhål åtgärdats.

Pedagogisk verksamhet

Kommunens grundskolor attraherar elever, fler vårdnadshavare väljer det kommunala alternativet framför de fristående. Under året har antalet grundskoleelever från F-9 ökat med ca 120 elever.

Den senaste analysen av behovet av förskoleplatser visar en överkapacitet i Alsike samtidigt som det finns utmaningar med grundskoleplatser i området. Av den anledningen blir Brännkärrsskolan en F-5 grundskola från höstterminen och förskolebarnen flyttas till Lustigkulla förskola. Vidare så arbetas det för att tillskapa skolpaviljonger i Lagga för att möta det ökande behovet av såväl förskole- som skolplatser.

Vård och omsorg

Den organiserade brottsligheten och utvecklingen av våldsdåd påverkar även Knivsta kommun. Verksamheten bedriver ett förebyggande arbete, under året är antalet placeringar enligt lagen om vård av unga (LVU) oförändrat. Antalet placeringar har emellertid ökat över tid.

Utvecklingen av barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa i kombination med social problematik ökar. Ökningen medför ett ökat tryck på mer omfattande insatser i hemmiljön.

Fler ansöker om plats på särskilt boende för äldre och fler har demensdiagnos. Ombyggnationen av äldreboendena slutfördes i februari 2023 med utökade antalet lägenheter på Estrid och Vilhelms gård och möter upp ett ökat framtida behov.

Inom hemtjänsten har antalet biståndsbedömda timmar varit lägre under årets första 8 månader än under motsvarande period föregående år. Vilket står i stark kontrast till den befolkningsökning kommunen haft inom gruppen 65-85 år som förväntas ha behov av hemtjänst.

Flyktingmottagandet fortsätter att minska, föregående år hade kommunen 19 anvisade flyktingar och 38 via massflyktingdirektivet. För innevarande år är det 0 personer via massflyktingdirektivet och 10 anvisade flyktingar.

Stödverksamhet

Investering i förändrat och nya arbetssätt görs på bred front, ett nytt intranät har lanserats som stödjer ett modernt digitalt arbetssätt, en ny e-tjänsteplattform har upphandlats tillsammans med samverkanskommunerna, införande av power-Bi som analysverktyg har påbörjats.

En uppdaterad strategi för heltid som norm har utformats, som tar sikte på det politiska beslutet att ”Arbetet med heltid som norm (HSN) ska uppdateras från ska till bör”.

Åtgärder för att använda lokaler effektivt och till låg kostnad fortgår, kommunhusets lokaler har moderniserats och möjliggör konsolidering av verksamheter genom fler arbetsplatser. Vård- och omsorgskontorets myndighetsenhet har flyttat in vilket har möjliggjort att en externt hyrd lokal har sagts upp.

Stödverksamheten har liksom andra verksamheter arbetat med ekonomin och har vidtagit flera åtgärder enligt beslutad handlingsplan för ekonomi i balans. Det innebär bland annat att vissa utvecklingsprojekt skjuts upp, vakanshållning och generell återhållsamhet gäller.

Händelser som inträffat efter delårsperioden

Under hösten kommer kommunens ekonomi vara i fortsatt fokus, förslag till kommunbudget 2024 beslutas i september månad. Förslaget innehåller både ökade resurser till kärnverksamhet och stramare ekonomiska ramar för annan verksamhet.

Ett stort arbete att byta från extern IT-driftleverantör till egen regi är startad och planeras pågå fram till hösten 2024. Utvecklingen av AI går fort och nya möjligheter och utmaningar skapas, en ekonomiprocess är under utformning. Förändring av IT-drift och utveckling inom AI förväntas leda till ekonomiska fördelar på lång sikt.

Samhällsbyggnadsprocessen är under utveckling med uppbyggnad av en projektportfölj för bostadsförsörjning, företagsetableringar och samhällsfastigheter för en effektivare och mer samordnad nämndöverskridande planering och prioritering samt en tydligare politisk styrning.

Det är tydligt att kärvare ekonomiska tider medför ökat tryck på kommunala förrättningar såsom bibliotek, idrottsanläggningar och naturreservat. Det påverkar verksamheterna genom ökade underhållskostnader, under hösten tillkommer naturreservat Ängbyskogen och blir mer tillgängligt för allmänheten.

1.2 Kommunens förväntade utveckling

Våra framskrivningar

Framtiden måste vara hållbar och hållbarhetsdimensionerna behöver hänga ihop - socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Kommunens långtidsprognos är en del i arbetet med långsiktig hållbarhet. Prognosen är baserad på kommunens befolkningsprognos och använder en modell från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för beräkning av framtida skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Långtidsprognosen grundar sig på följande siffror och värden:

- Skatteprognosen från augusti 2023, med skattesatsen 20:91 kronor.
- Kommunens befolkning den 1 november 2022 - därefter räknas befolkningen upp utifrån kommunens antagande för befolkningstillväxt (befolkningsprognos).
- Uppräkning av kostnader för inflation (följer SKR:s prisindex för kommunal verksamhet).
- Ett årligt krav på effektivisering om 0,5 procent, vilket motsvarar cirka 7 miljoner kronor.
- Resultatmålet, vilket är resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, är en procent (kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning).
- Utgångsläget är nuvarande kvalitet och servicenivå, det vill säga andelen som nyttjar våra verksamheter är konstant och ambitionsnivån utgår från år 2023.

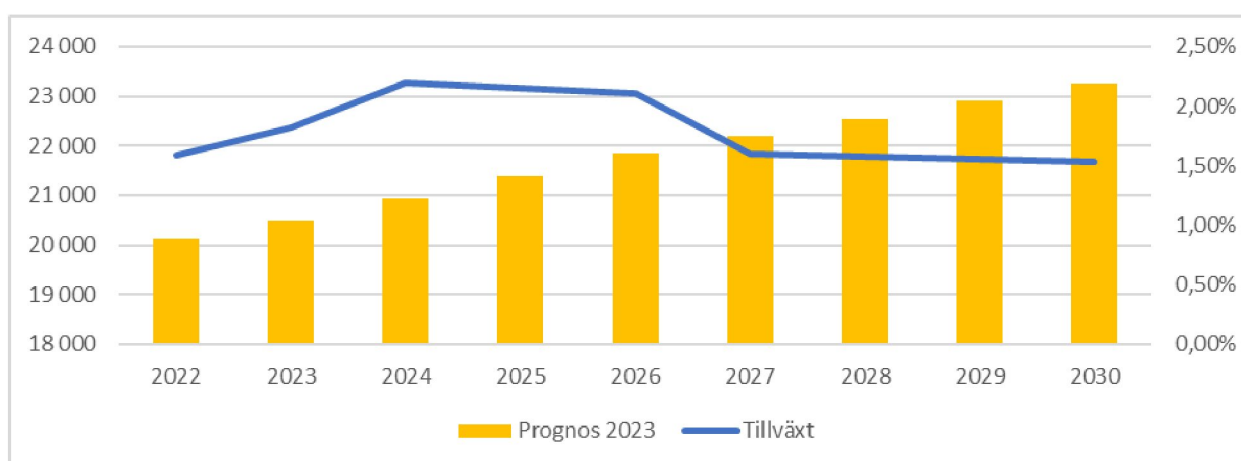
Resultat i miljoner kronor	Prognosticerat resultat i kommunen	Resultatmål i kommunen	Avvikelse motresultatmål i kommunen
2023	14	13	1
2024	-12	14	-26
2025	1	15	-14
2026	13	16	-3
2027	-4	16	-21
2028	-18	17	-35
2029	-40	18	-58
2030	-71	18	-90

Långtidsprognosen visar att resultatmålet inte uppnås kommande år. Prognoserna är dock förenade med stor osäkerhet och historien visar att kommuner med ekonomiska utmaningar tar ansvar för ekonomin och tvingas prioritera.

Orsaken till den negativa prognosen är bland annat högre inflation som påverkar hyror och pensioner, en demografi med fler äldre och fler invånare, vilket gör att ekonomin blir mer ansträngd för kommunen. Kommunen behöver också underhålla och till viss del även investera i utbyggd infrastruktur i takt med befolkningstillväxten. Kalkylens utfall resulterar att driftkostnaderna växer snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag. Signalvärdet med långtidsprognosen är att det kommer att krävas utveckling och förändring av arbetssätt för att få en ekonomi i balans.

Demografi

Fortsatt befolkningstillväxt bidrar till såväl ökade skatteintäkter som kostnader. Fram till år 2030 bedöms kommunen växa med drygt 3 000 nya invånare, eller med cirka 15 procent. Historiskt inflyttningsnetto har främst utgjorts av barnfamiljer.

Tabellen nedan visar förväntad ökning av olika ålderskategorier i Knivsta kommun fram till år 2030. De åldersgrupper som har störst påverkan på kommunal verksamhet och ekonomi är barn och unga, samt äldre (80-w år).

	2023	2025	2028	2030
1-5 år	1428	1413	1396	1402
6-15 år	3250	3340	3373	3373
16-19 år	1234	1239	1306	1337
65-79 år	2191	2173	2157	2217
80-w år	654	791	1016	1148

Utmaningar

För Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) är framtidsutmaningen att färre ska försörja fler. Skatteintäkterna kommer alltså inte att öka lika mycket som behovet av kommunal service när andelen äldre blir fler i samhället.

Offentlig sektor står därmed inför en kompetensförsörjningsutmaning. Många medarbetare går i pension och nya medarbetare ska rekryteras. SKR har räknat ut att offentlig sektor behöver anställa all tillgänglig arbetskraft på arbetsmarknaden för att ersätta pensionsavgångar och hantera en växande välfärdsleverans. Det är en orealistisk ekvation, men visar tydligt hur knivskarp konkurrensen om framtidens medarbetare kommer att vara.

Nytt pensionsavtal 2023 kommer att höja pensionskostnaderna påtagligt framöver. Även den höga inflationstakten har stor påverkan på kostnaden (värdesäkring av pensionerna).

Kommunkoncernen ingår indirekt i långtidsprognosen genom att hyreskostnaden räknas upp – det innebär högre hyresintäkter för kommunala fastighetsbolaget som ska täcka ökade energi- och räntekostnader. De kommunala bolagens ekonomi kommer därför att utmanas de närmaste åren.

1.3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år bedöma om kravet om god ekonomisk hushållning uppfylls. Utvärderingen sker genom att bedöma i vilken utsträckning som kommunfullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål är uppnådda.

I delårsrapporten lämnas en prognos om god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2023. Kommunfullmäktiges verksamhetsmål består av tre mål med uppdrag och indikatorer kopplade. Både uppdrag och indikatorerna följer i hög grad den önskade riktningen och bedömningen är att målen i hög grad kommer uppnås.

Det finansiella målet och dess uppdrag bedöms också uppnås. Prognosen för årets resultat är linje med det budgeterade, indikatorer som soliditeten, nettokostnadsavvikelse och självfinansieringsgrad är inom den önskade riktningen för en hållbar ekonomi.

Bedömningen är att Knivsta kommun uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

1.3.1 Uppföljning av mål och uppdrag

Mål och budget 2023–2026 har sammanlagt fyra inriktningsmål och 18 uppdrag som är aktuella för 2023. För att följa och analysera kommunens utveckling mot målbilden finns ett antal kommunövergripande indikatorer till varje inriktningsmål.

I delårsuppföljningen redovisas kommunfullmäktiges mål, uppdrag och indikatorer. Måluppfyllelsen av inriktningsmålen bedöms utifrån nämndernas bedömning av måluppfyllelse, en samlad bedömning av genomförande av uppdragen samt en trendanalys utifrån indikatorerna i Mål och budget.

För bedömning av måluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser (prognos)
Grön - Målet kommer uppnås vid årets slut	Kommunens verksamhet tycks leda till de resultat som den vill se inom målet
Gul – Målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.	Kommunens verksamhet tycks till viss del leda till de resultat som den vill se inom målet.
Röd – Målet kommer ej att uppnås vid årets slut.	Kommunens verksamhet tycks inte bidra till måluppfyllelse.

För bedömning av status för uppdragen används något av följande:

Bedömning	Rapportering (prognos)
Grön – Uppdraget är påbörjat och pågår enligt planering, eller uppdraget är färdigt.	Beskrivning av vad som gjorts och vilka resultat som uppnåtts.
Gul – Uppdraget är påbörjat och pågår delvis enligt plan.	Beskrivning av varför uppdraget pågår delvis enligt plan och vad kommunen behöver göra för att ta ytterligare steg.
Röd – Uppdraget är påbörjat men flyter inte enligt plan. Eller att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara det.	Beskrivning av varför uppdraget inte genomförs enligt planering och eventuell ändrad tidsplan.

Bedömning av utfall av indikatorer:

För respektive indikator har kommunfullmäktige angivit vilken riktning som eftersträvas, det vill säga om det är önskvärt att ett värde ökar, bibehålls eller minskar. Rapportering av indikatorvärdet görs utifrån förändringar över tid, jämförelser med andra kommuner över tid och relevanta faktorer. Även interna uppföljningar kan bidra till innehållet. För bedömning av indikatorer används något av följande:

Bedömning
Grön – Utfallet för indikatorn bedöms som positivt i förhållande till den önskade riktningen
Gul – Utfallet för indikatorn bedöms som delvis positivt i förhållande till den önskade riktningen.
Röd – Utfallet är i en annan riktning än det önskvärda.

1.3.1.1 En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Knivsta kommuns fortsatta utbyggnad ska fokusera på att forma goda boendemiljöer som tillför mänskliga och ekonomiska värden. För tätorterna Knivsta och Alsike innebär det en byggnation som präglas av småskalighet, grönska och trivsamhet. Trygghetsaspekter ska genomgående beaktas i alla processer och beslut. Behovet av bostäder ska avspeglas sig både i boendeformer och styra den takt i vilket samhället utvecklas. Kommunens ekonomiska åtaganden över tid ska vägas in i all planering. Det lokala näringslivet är en viktig del i kommunens utveckling.

- Småskaligt byggande med plats för både cyklar och bilar.
- Ökad trygghet och trivsamhet.
- Grönområden ska vara en naturlig del i kommande nybyggnation.

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet delvis kommer att uppnås vid årets slut. Bedömningen baseras på status på uppdrag och indikatorer kopplade till målet samt bedömning av måluppfyllelse på nämndnivå.

De beslutade uppdragen är i huvudsak genomförda eller pågår enligt plan. Planering pågår för att genomföra utbildningar i företagares villkor för kommunens anställda som arbetar med myndighetsutövning. Utbildningar kommer att genomföras under hösten 2023. Kommunen har även tagit fram ett underlag till handlingsplan för näringsliv där utbildningen blir del av flera åtgärder för förbättrad myndighetsservice.

En översyn och vid behov revidering av befintliga planer och projekt pågår. Även framtagande av projektportfölj för exploateringsprojekt pågår.

Kommunen har tagit fram förslag på indikatorer gällande social hållbarhet. Social hållbarhet handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt samhälle där mänskliga rättigheter uppfylls. Det innebär ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Social hållbarhet kräver att människor känner tillit och förtroende för varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Kommunens sociala hållbarhet föreslås beskrivas genom indikatorer för trygghet, delaktighet, tillit, jämställdhet och meningsfull fritid. Uppdraget har rapporterats i sin helhet till kommunstyrelsen via verksamhetsberättelsen för delår.

Stadsutvecklingsstrategi 2035 ska upphävas enligt ett politiskt förslag. Tillämpligt innehåll i nuvarande stadsutvecklingsstrategi inarbetas i nu pågående strategisk planering samt i övriga berörda styrdokument.

Indikatorn som anger om kommunen är en bra plats att bo och leva på mäts genom SCB:s medborgarundersökning. Detta är en attitydundersökning som genomförs en gång per år. Knivsta kommun deltar vartannat år (2021 och 2023). Resultatet för 2023 har inte inkommit vid delårsuppföljningen. Resultatet för 2021 visade att 94 procent av de som besvarat enkäten har svarat att kommunen är en "mycket bra" eller "ganska bra" plats att leva och bo på. Kommunens verksamheter arbetar på flera sätt för att bidra till ett gott resultat för indikatorn. Det sker bland annat genom att säkerställa att arbetsätt och beslut är rättssäkra, att handlingar finns tillgängliga samt att skapa förutsättningar för att arbeta med frågor som till exempel hållbarhet och folkhälsa.

I SCB:s medborgarundersökning mäts även ett genomsnitt av upplevd nöjdhet med skötsel av kommunens utomhusmiljöer. År 2021 angav 77 procent av de tillfrågade att de var nöjda. Kompletterande undersökningar visar att det upplevs ett ökat slitage på kommunens naturområden, utifrån ökat antal besökare under och efter pandemin. Skötsel och underhåll av dessa områden har inte kunnat möta behovet varför det finns en risk att upplevd nöjdhet kommer minska framöver.

Företagsklimatet mäts årligen genom en nöjd kund index (NKI) som visar företagarnas helhetsbedömning av service i myndighetsutövning inom brandskydd, bygglov, livsmedelskontroll, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, serveringstillstånd och upphandling. Knivsta har haft en positiv utveckling av NKI under flera år och ligger på en hög nivå inom samtliga områden.

Brukarenkäter inom kultur och fritid mäter årligen en nöjd kund index (NKI). Resultatet för 2023 har inte inkommit vid delårsuppföljningen. Under år 2022 hade delar av de berörda verksamheterna ändrat utformningen av sina brukarenkäter vilket medförde att ett samlat NKI inte kunde tas fram. För biblioteket visade NKI ett utfall på 85. Resultatet från Hälsohusets enkät visade att 94 procent av dem som besvarat enkäten alltid var nöjda med sitt besök.

Under året har kommunen även beslutat om en exploateringsprocess för en effektiv och tydlig ledning och styrning av exploateringsprojekt, bland annat med fokus på affärsmässighet, genomförbarhet, säkring av höga kvaliteter i projekten samt tidig och fortlöpande politisk förankring. Goda boendemiljöer som tillför mänskliga och ekonomiska värden beaktas i samtliga planeringssteg i den kommunala samhällsbyggnadsprocessen. Arbete pågår med en ny översiktsplan, och under våren 2023 genomfördes en tidig dialog i Knivsta kommun. Arbete pågår även med framtagande av grönstrukturplan samt ett flertal utredningar bland annat avseende jordbruksmark, trafikinfrastruktur och kulturmiljö.

Kommunen har arbetat med ökad trygghet dels internt, dels i samverkan med externa aktörer, som polis och räddningstjänst. Detta har innefattat olika former av analyser och lägesbilder som viktiga underlag inom det trygghetsskapande eller brottsförebyggande arbetet. Även nya medborgarlöften för det trygghetsskapande arbetet har tagits fram. Olika trygghetsskapande insatser riktade mot ungdomar har genomförts i samverkan.

Uppdrag	Tidsperiod	Prognos
Stadsutvecklingsstrategi 2035 ska arbetas om enligt målets intentioner	2023-2026	
Kommunens sociala hållbarhet ska beskrivas utifrån relevanta måttetal som kan följas över tid.	2023	
Genomför utbildningar i företagares villkor för kommunens anställda som jobbar med myndighetsutövning.	2023-2026	
Genomför en översyn och vid behov revidering av befintliga planer och projekt.	2023-2026	

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Prognos
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%) N00667 K: kvinnor M: män	94 K: 98 M: 91			Bibehålla	
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%) U07505 K: kvinnor M: män	77,31% 76,5% 78,14%			Bibehålla	
Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) NKI U07451	76	79		Öka	
Samlat NKI-värde av kultur. och fritids brukarundersökning Egen undersökning	87	85		Öka	

1.3.1.2 En trygg förskola och en skola med goda kunskapsresultat (UN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Varje elev ska ges det bästa stödet till lärande och utveckling utifrån de egna förutsättningarna, därför ska barn och unga med individuella behov få tillräckligt stöd. Barngruppernas storlek ska minska över mandatperioden och skolan ska vara en trygg miljö för både elever och personal. Möjligheten att välja mellan kommunal eller annan huvudman för skola och förskola ska säkras.

- Tidiga insatser för barn och unga utifrån deras individuella behov.
- Mindre barngrupper i förskolan.
- Värna det fria valet av förskola och skola.
- Goda kunskapsresultat med studiero.

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer att uppnås vid årets slut. Bedömningen baseras på status på uppdrag, och indikatorer kopplade till målet samt bedömning av måluppfyllelse på nämndnivå.

Fyra av fem uppdrag pågår enligt planering och ett uppdrag pågår delvis enligt planering. En genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker pågår. Bilden så här långt är att det är god tillgång på läromedel och arbetet kommer inriktas på att skapa en ändamålsenlig hantering för att skapa ett ekonomiskt utrymme för andra insatser som gynnar barn och elevers lärande.

Det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero utvecklas och såväl läroplansområden som Agenda 2030 står i fokus. Ett arbete för att förbättra analys från olika datakällor har påbörjats för att ytterligare stärka det systematiska kvalitetsarbetet. En enkät kommer årligen att mäta elevers uppfattning om sin motivation, delaktighet, trygghet och studiero. Förskolornas språkutvecklande arbetssätt syftar till att utveckling hos förskolebarn i deras språkliga och kommunikativa förmågor och färdigheter. Läsa, skriva, räkna-garantin följs kontinuerligt upp och de kommunala skolorna använder sig av samma screeningplan vilket möjliggör jämförelser av resultat mellan klasser och skolor. Genom

ämnesnätverk sker erfarenhetsutbyte mellan lärare och bidrar till en ökad likvärdighet samt måluppfyllelse. En fortbildningsinsats i Specialpedagogik för lärande påbörjas under hösten för alla lärare i grund- och gymnasieskolan, vilket syftar till att öka specialpedagogisk kompetens och förväntas öka likvärdigheten.

Andel elever som är behöriga till yrkesprogram ligger stabilt på en högre nivå jämfört med medel för riket och övriga kommuner i Uppsala län. Andelen över tid är något lägre för Knivsta kommun jämfört med socioekonomiskt liknande kommuner. Verksamheten kan i egen statistik se att meritvärdena har ökat något jämfört med 2022 års utfall. Även andel gymnasieelever med examen inom 4 år ligger stabilt på en högre nivå jämfört med medel för riket och övriga kommuner i Uppsala län. Andelen över tid ligger i nivå med socioekonomiskt liknande kommuner.

Ett samarbete med näringslivet har initierats som kan komma att leda till bland annat mentorskap mellan näringsliv och skola. Uppdraget har mötts av relativt svalt intresse från det lokala näringslivet. Förvaltningen kommer att delta på regionala näringslivsforum för att etablera kontakt och samarbete. Arbetet med uppdraget fortsätter under hösten 2023 och framåt.

Under 2023 har förstärkning skett gällande skolpsykolog och skolsköterska, vilket gör att bemanningen inom dessa områden är fullgod. Däremot finns en kommande utmaning gällande tillgång till kuratorer då grundskolan ökat i volym och tjänstegraden för kuratorer minskat till följd av tjänstledighet.

På kommunens hemsida finns information om samtliga utförare. Flera fristående aktörer genomför egna brukarundersökningar istället för den kommungemensamma vilket leder till färre jämförbara data. Andelen heltidstjänster i förskolan med förskolelärarexamen har ökat till följd av att medel från statsbidrag riktats till arbetet. Andel föräldrar som är trygga att lämna sina barn i förskolan mäts genom den årliga enkäten till föräldrar med barn i kommunala förskolor. 94% av de svarande anger att det stämmer helt eller delvis att de känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskola/pedagogisk omsorg. 96 procent svarar på samma sätt när det gäller att känna sig i helhet trygg när barnet är på förskolan/pedagogisk omsorg. Den sammantagna bedömningen är att det är en hög andel föräldrar som är trygga med att barnen är på förskolan.

Uppdrag	Tidsperiod	Prognos
Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero	2023-2026	●
Säkerställ god tillgång till elevhälsan	2023-2026	●
Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet.	2023-2024	◆
Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker.	2023-2024	●
Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida.	2023	●

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Prognos
Andel föräldrar som är trygga med att lämna sina barn i förskolan Egen undersökning			94		●
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) N15436 K: kvinnor M: män	88 K: 90 M: 86	87 K: 83 M: 90		Öka	●
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) N17461 K: kvinnor M: män	81 K: 87 M: 76	79 K: 80 M: 78		Öka	●
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%) N11043	34	37		Öka	●

1.3.1.3 Ge vård och omsorg med kvalitet (SN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Alla som tar del av Knivsta kommuns vård och omsorg har rätt till valfrihet, delaktighet och inflytande. Oavsett var man bor eller vilken välfärd man tar del av ska verksamheten ska hålla god kvalitet. Det

betyder att denna ska beakta livsval och privatliv samt bidra till en meningsfull vardag.

Verksamheter inom vård och omsorg ska vara trygga, trivsamma och präglas av respekt för den enskilde. Detta förutsätter bland annat ett gott bemötande från personalen, som i sin tur ställer krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare.

- Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS.
- Vidareutveckla det förebyggande arbetet kring barn och unga,
- Utveckla hälsofrämjande insatser.
- Stärk samarbetet med civilsamhället.

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer att uppnås vid årets slut. Bedömningen baseras på status på uppdrag och indikatorer kopplade till målet samt bedömning av måluppfyllelse på nämndnivå.

De beslutade uppdragen är genomförda eller pågår enligt plan. Lokala värdighetsgarantier inom socialtjänstens omsorg om äldre har reviderats och antagits politiskt.

Brukarinflytandet/medverkan om socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation har utvecklats. Under året har fokusråd, brukar- och anhörigträffar samt brukarenkäter genomförts, En brukarrevision har beställts gällande boendestöd. Politiker och tjänstemän deltar vid kommunala pensionärsrådet och kommunala funktionsrådet.

Kommunen har möjliggjort för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör genom att det idéburna partnerskapet (IOP) med Röda Korset för ”Samhällslotsen” har förnyats och förlängts. Kommunen sammanträffar även regelbundet med organisationer såsom Röda Korset,

Rädda Barnen Majblomman, Lions, Rotary, Svenska kyrkan och Gredelbykyrkan. Samarbeta sker till exempel inom arbetsmarknadsprojekt samt inom flyktingmottagande.

Brukarbedömningarna inom hemtjänst äldreomsorg och särskilt boende genomförs av Socialstyrelsen årligen (uppehåll 2021). Vid delårsuppföljningen har resultat för 2023 ännu inte inkommit. Brukarbedömning inom hemtjänsten visar en nedåtgående trend, med en återhämtning under 2022. Resultatet från 2022 visade minskad nöjdhet med möjligheten att påverka tider och att få tillräckligt med tid. I den tillitsreform som startade inom verksamheten vid årsskiftet ska brukare få mer självbestämmande om när och hur deras beviljade insatser ska utföras. De ska också ha en utsedd fast omsorgskontakt, vilket förväntas öka nöjdheten. Även brukarbedömning inom särskilt boende visar nedåtgående trend, där utfallet för år 2022 är markant lägre än året innan. En tänkbar orsak var den planerade ombyggnationen på boendena som vid tid för undersökningen var känd av brukarna, dock ännu inte genomförd.

Indikatorn gällande långvarigt bistånd har en relativt lång eftersläpning där utfallet för 2023 redovisas under våren 2024. Med långvarigt bistånd avses personer som har fått ekonomiskt bistånd beviljat i minst 10–12 månader under året. Utfallet visar nedåtgående trend, vilket är positivt. I jämförelse med både riket och länet ligger Knivsta kommuns utfall på en avsevärt lägre nivå. En analys av målgruppen visar att det långvariga bidragstagandet avser primärt ensamhushåll där det finns en oklar arbetsförmåga på grund av diffusa medicinska besvär och avsaknad av rätt till annan ersättning. Det finns även en högre andel unga vuxna i denna målgrupp. Kommunens nya arbetssätt riktat mot målgruppen kan komma att påverka utfallet positivt.

Indikatorn gällande resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet har en relativt lång eftersläpning där utfallet för 2023 redovisas under våren 2024. Senaste utfall är från 2021. Utfallet varierar stort över perioden beroende på att indikatorn kraftigt påverkas av verksamhetens organisation och målgrupp för insatsen. År 2018 var resultatet 100 procent, medan år 2020 resultatet sjunkit till 30 procent. För 2021 var resultatet 50 procent. Verksamheten har under 2022 omorganiserats vilket kommer leda till kvalitetsutveckling.

Kommunen har vidareutvecklat det förebyggande arbetet genom Uppsökandegruppen med inriktning på att tillvarata barn och ungdomars samt deras nätverks egna resurser genom att arbeta relationsskapande och med tidiga insatser. En hälsofrämjande satsning är ett projekt som erbjuder hälsosamtal till äldre. I syfte att motverka ensamhet genomförs gruppsamtal för äldre med möjlighet att reflektera om meningsfulla aktiviteter samt fysisk och psykisk hälsa. Tillvaratagande av invånarnas egna resurser har utvecklats under året genom ett utökat internt samarbete inom vård och omsorg med fokus att individen ska kunna behålla sin självständighet längre eller återuppbygga den snabbare. Breda fortbildningsinsatser av personalen har skapat kvalitetsförbättringar för invånarna och ökat attraktiviteten som arbetsgivare.

Uppdrag	Tidsperiod	Prognos
Aktualisera lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen	2023-2024	●
Utvärdera arbetet med tillitsbaserad styrning inom hemtjänsten	2024-2025	●
Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation	2023-2026	●
Möjliggör för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör i Knivsta kommun.	2023-2026	●

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Prognos
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U21468 K: kvinnor M: män		85 K: 85 M: 85		Öka	●
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U23471		69		Öka	●
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) N31814 K: kvinnor M: män	27 K: 25 M: 29	23 K: 23 M: 23		Bibehålla	●
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%) U40455 K: kvinnor M: män	51 K: 44 M: 60			Öka	●

1.3.1.4 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer uppnås vid årets slut. Bedömningen baseras på status på uppdrag och indikatorer kopplade till målet samt bedömning av måluppfyllelse på nämndnivå.

Kommunens resultat har över tid varit bra och de senaste åren överstigit 1 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. För år 2023 bedöms resultatet försvagas jämfört med tidigare år, men resultat bedöms ändå nå budgeterat resultat i en ekonomisk utmanande tid (budget 10,1 miljoner kronor, årsprognos 14,3 miljoner kronor). Det är också positivt att kommunen bedöms kunna uppnå det långsiktiga målet för god ekonomisk hushållning (1 procent av skatter bidrag och kommunalekonomisk utjämning).

Framgångsfaktorerna bakom detta handlar om budgetdisciplin och medvetna val. Under året har handlingsplaner för ekonomi i balans vidtagits för att hantera kostnadsökningar (inflation) och lägre avgiftsintäkter på grund av den försvagade konjunkturen. Det sämre konjunkturen har också en kraftigt negativ påverkan på kommunens intäkter för försäljning av mark (exploatering) där försäljningsprocessen tar längre tid.

Trots en hög inflation och svagare bostadsmarknad är alltjämt sysselsättningen i Sverige fortsatt stark och medför därför ökade skatteintäkter vilket är en starkt bidragande orsak till att kommunens resultat förväntas nå budget.

De utvalda indikatorer följer i stort den riktning som är önskad, såsom nettokostnadsavvikelsen som är inom felmarginalen (+/-5 procent), självfinansieringsgraden för investeringar bedöms överstiga 100 procent, soliditeten är nära oförändrad jämfört med senaste bokslutet (31,3 procent inkl ansvarsförbindelsen).

De beslutade uppdragen pågår i huvudsak enligt plan. Inom ramen för uppdraget att genomföra en analys av nettokostnadsavvikelser arbetar kommunens verksamheter aktivt med nyckeltal, analyserar data och trender samt genomför åtgärder där det bedöms som nödvändigt. I nämndernas budgetdialoger presenteras data och diskussioner förs med de förtroendevalda.

Verksamheterna genomför översyn och vid behov revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument, detta innefattar till exempel styrdokument gällande finanspolicy, ägarpolicy gällande kommunens aktiebolag, resursfördelningsmodell för förskolan, taxor och lokala hälsoföreskrifter.

Utveckling av konsekvensanalyser i beslutsunderlag pågår genom framtagandet av bedömningsmodeller för nyttokalkyl (ekonomisk konsekvensanalys) icke-ekonomiska värden kopplade till kommunens prioriterade värdegrupper och barnkonsekvensanalys.

Kommunen ska verka för att dess kostnader för nya lokaler är låga och ligger i nivå med liknande kommuner. Detta sker genom att Styrelsen i Knivsta kommunhus AB får löpande information från bolagen gällande styrelsernas arbete och beslut. Större förändringar och investeringar som avser kommunens bolag ska beslutas i styrelsen för Knivsta kommunhus AB (principiell beskaffenhet alternativt sker beslut i Kommunfullmäktige). Vidare ska styrelsen i Knivsta kommunhus AB främja investeringar som är smarta, kvalitativa, långsiktiga och kostnadseffektiva ur ett helhetsperspektiv som möjliggör låga lokalkostnader. Vid omförhandling av hyresavtal sker en dialog mellan verksamhet, bolag och lokalförsörjningen om villkor etc. Det som är möjligt att påverka direkt är att nyttja lokalerna på det mest kostnadseffektiva viset och det sker direkt i verksamheten. Den långsiktiga påverkan sker genom kloka investeringsbeslut, när väl en investering är genomförd lever kommunen med en hyreskostnad under lång tid framöver.

Arbetet med heltid som norm fortsätter men med ändrade förutsättningar där ”ska” ha ändats till ”bör”. För att omhänderta det bra arbete som Knivsta kommun redan investerat i, för att skapa förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda medarbetare den sysselsättningsgrad som de önskar har styrgruppen för Heltid som norm (HSN) utifrån de nya förutsättningarna justerat kommunens strategi.

Ett av uppdragen är ej påbörjat/flyter ej enligt plan. Arbetet med att ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan kommer att inledas när ny Lokalförsörjningschef rekryterats.

Uppdrag	Tidsperiod	Prognos
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2023-2026	●
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023-2024	●
Utveckla förslag till hur konsekvensanalyser i beslutsunderlag kan utvecklas.	2023	●
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023-2024	■
Verka för att kommunens kostnader för nya lokaler är låga och ligger i nivå med liknande kommuner.	2023-2026	●
Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inläsningseffekter.	2023	●

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Prognos
Soliditet inkl pensionsåtagande kommun, (%) N03002	49,1			Eftersträva en soliditet överstigan de 40%	◆
Resultat före extraord. poster (kommunen), andel (%) av skatt & generella statsbidrag N03001	7,4	5,5		Över tid uppnå 2% överskott	●

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Prognos
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%) N00097	3,9	3,1		Eftersträva högst +5% avvikelse	
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%) N03103	53	458,2		Eftersträva full egenfinansiering	

1.3.2 Periodens utfall och årsprognos

Delårsperiodens resultat för kommunen uppgår till 44 miljoner kronor (föregående period 124,7 miljoner kronor). Det är en kraftig resultatförsämring jämfört med föregående års resultatperiod. Resultatet för perioden påverkas positivt av en semesterskuldsköpsförändring med 19 mnkr (föregående period 18 mnkr). Resultatet motsvarar 4,9 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Externa intäkterna uppgår till 185 miljoner kronor, det är en minskning med ca 9 miljoner kronor än perioden föregående år. Intäkter från exploateringen har minskat med 20 miljoner kronor, till viss del vägs det upp av ökade riktade statsbidrag till förskola, grundskola och äldreomsorg (ökning 6 miljoner kronor till 79 miljoner kronor). Avgifterna inom samhällsplanering påverkas av konjunkturedgången, medan avgifter förskola och omsorg inte är konjunkturberoende. Totalt ökar avgifterna svagt till 53 miljoner kronor. Övriga intäkter, som hyror och försäljning ökar med 2,5 miljoner kronor till totalt 40 miljoner kronor. Fler besökare inom fritidsverksamheten och en engångsintäkt från Rikshem påverkar positivt.

Verksamhetens bruttokostnad har ökat med 1,7 procent jämfört per föregående års period, det är dock ett resultat av införande finansiell leasing. Exklusive denna redovisningstekniska förändring är ökningen 9 procent.

Personalkostnaden har ökat med 7 procent jämfört med föregående års period, det är över årets löneöversynen som gav drygt 3,3 procent. Högst lönesummeutveckling finns inom kommunens största verksamhetsområde, förskola och grundskola, och har störst betydelse för utvecklingen av kommunens personalkostnad (+17 miljoner kronor).

Ovanpå denna personalkostnad ökar pensionerna med 14 miljoner kronor, bytet till avtal till KAP-KR påverkar delvis men framförallt är det värdesäkring av tidigare pensionsinbetalningar som ökar kostnaden genom så kallad värdesäkring för inflation. Det vil säga köpkraften i pensionerna säkras genom uppräkningsindex med prisbasbeloppet.

Lokalkostnaden har under några år haft en låg kostnadsutveckling men för innevarande period jämfört med föregående års period har lokalkostnaden ökat med cirka 11 procent eller 10 miljoner kronor. Det ligger väl i linje med hyresökningen i hyresavtalen.

Köp av huvudverksamhet har ökat med närmare 9 procent jämför föregående år, som jämförelse av förväntad kostnadsutveckling kan en jämförelse med OPI (omsorgsprisindex) göras som är 4,6 procent för 2023. Inom grundskolan är det nästan ingen ökning alls för att fler elever väljer kommunala enheter (väljer bort friskolor) men inom förskolan är trenden precis tvärtom. Där ökar kostnaden med 20 procent eller 12 miljoner kronor. Inom vård, stöd och omsorg är ökningen 5 procent precis i linje med OPI.

Avskrivningskostnaden uppgår till nära 89 miljoner kronor, finansiell leasing utgör 67 miljoner kronor. För övriga tillgångar ökar avskrivningar för gator och vägar med cirka 3 miljoner kronor och är kopplade till exploateringsinvesteringar.

Verksamhetens nettokostnad (bruttokostnad minus externa intäkter) summerar till en ökning med 8 procent. Den kraftiga nettokostnadsökningen påverkas av lägre intäkter från exploatering, justering av redovisning för finansiell leasing samt ökade pensionskostnader. Om dessa variabler exkluderas är ökningen cirka 6 procent. Ökningen bedöms som högst rimlig i förhållande omvärldens inflationstryck samt fler invånare som ger kommunen ökade kostnader.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning uppgår till 893 miljoner kronor, det är en ökning med 14 miljoner kronor jämfört föregående års period. Det är en positiv slutavräkning för 2022 och 2023 som är förklaringen till förbättringen (11 miljoner kronor). Att slutavräkningen är bättre är en konsekvens av en skatteunderlagstillväxt pga sysselsättning och ökade lönesummor (generell för hela Sverige) men även fler kommuninvånare som bidrar till ökade kommunala skatteintäkter.

Finansnetto är drygt 4,5 miljoner kronor för perioden, en minskning från 6,5 miljoner kronor föregående period. Finansnetto inkluderar utdelning från kommunala bolag (20,9 miljoner kronor) och kostnader för finansiell leasing (22,6 miljoner kronor).

Kommunkoncernen utfall 8 månader var 34 miljoner kronor vilket är en rejäl försvagning mot föregående års period som var 131,2 miljoner kronor. Kommunen står för den största förändringen men alla kommunala bolag och förbund redovisar en försämrad utveckling. Utfallet för perioden är nära normen för god ekonomisk hushållning, totalt 3,8 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Roslagsvatten AB resultat för perioden blev negativt, Knivsta kommuns andel av resultatet motsvarar -7,5 miljoner kronor (föregående period -1,6 miljoner kronor). Resultatet förklaras av högre kostnader i kombination med svag ökning av intäkterna, räntekostnaderna har ökat kraftigt.

Brandkåren Attunda resultat var 1 miljon kronor för perioden, förbundet påverkas starkt av ökade energikostnader (bränsle och el). En annan faktor som påverkar förbundets ekonomi är pensioner, pensionsavtalet SAP-R har villkor som tidigare pensionsålder, när anställda väljer att byta pensionsavtal till KAP-KR ger det stora slag i redovisningen. Detta gäller i synnerhet detta år då det erbjuds särskilda överenskommelser för övergång till nya pensionsavtalet. Utfallet föregående år var 309 tusen kronor.

Kommunfastigheter i Knivsta AB är kommunens bolag för verksamhetslokaler, resultatet för 8 månader är 37,8 miljoner kronor (föregående period 15,1 miljoner kronor). I resultatet ingår utdelning till kommunen med 20,9 miljoner kronor och en positiv skattekostnad, rensat för detta är resultat i samma nivå som föregående års period, trots kraftigt ökade intäkter.

Kommanditbolaget Gredelinen verksamhet avser endast kommunhusfastigheten, resultatet uppgår till 2,6 miljoner kronor. Detta överskott behöver Kommunfastigheter i Knivsta AB ha för att betala ränta för lån som indirekt avser kommunhusfastigheten.

Knivstabostäder AB är kommunens allmännyttiga bolag, resultat för perioden är 416 tusen kronor (föregående period 3,1 miljoner kronor). Det svagare resultatet är en konsekvens av högre kostnader för drift och underhåll men i synnerhet räntor. Under sommaren blev Pingla lägenheter inflyttningsklara och kommer leda till högre hyresintäkter men även ökade kostnader.

Alsike Fastighets AB är under avveckling, under året har ingen verksamhet bedrivits. Den likviditet som finns i bolaget ger ränteintäkter som ger ett positivt resultat för perioden med 1,1 miljon kronor.

Årsprognosen 2023 Knivsta kommun uppgår till 14,3 miljoner kronor att jämföra mot det budgeterade resultatet om 10,1 miljoner kronor.

Det är framförallt skatteintäkterna som är kraftigt förbättrade, 31 miljoner kronor bättre än budget. Prognosen är baserad på uppgifter från SKR augusti månad. Det är slutavräkningen för 2022 och 2023 som bidrar till det förbättrade skatteutfallet.

De externa intäkterna beräknas bli drygt 31 miljoner kronor lägre än budget vilket i huvudsak förklaras av att inga intäkter för försäljning av exploaterad mark kommer erhållas under 2023. Budgeterat var här 34 miljoner kronor. Dessvärre påverkar den sämre byggkonjunkturen även avgiftsintäkter i andra verksamheter som bygglov och planenheten. Detta vägs delvis upp av ökade riktade statsbidrag totalt prognosticeras de till 94 miljoner kronor.

Verksamheternas kostnader påverkas som övriga samhället av en hög inflation. Årets pensionskostnad beräknas öka med ca 24 miljoner kronor jämfört med 2022, energikostnaden bedöms öka till 14 miljoner kronor från knappt 11 miljoner kronor året innan (+27 procent). Lokalhyran höjdes med KPI från 1 januari (ca 10 procent), detta påverka de kommunala verksamheterna kraftigt. Kommunens största kostnad är personalkostnad, den bedöms uppgå till 679 miljoner kronor, upp från 638 miljoner kronor, det är en ökning med 6,4 procent. Kommunens största verksamhetsområde är förskola och grundskola, där är prognosen att kostnaden ökar med 26 miljoner kronor. Totalt prognosticeras verksamhetens kostnad till 1471 miljoner kronor, budgeterat 1594 miljoner kronor, exklusive finansiell leasing följer prognosen budget vilket beror på att verksamheterna vidtagit åtgärder för en ekonomi i balans för att anpassa verksamheten efter bland annat lägre avgiftsintäkter.

Avskrivningarna beräknas uppgå till 135 miljoner kronor varav finansiell leasing utgör 96 miljoner kronor. Exklusive finansiell leasing följer prognosen budget.

Finansnettot utgörs finansiella intäkter och kostnader, intäkterna består av utdelning och borgensavgifter, prognosen är 30,2 miljoner kronor. De finansiella kostnaderna utgörs av bankkostnader och implicit ränta finansiell leasing. Den senare uppgår till 27,7 miljoner kronor. Finansnetto prognosticeras till 2 miljoner kronor, budgeterat var 23 miljoner kronor. Orsaken är just finansiell leasing, genom att klassificera hyresavtal som leasing ska, mycket förenklat, lokalhyran bokföras som avskrivning och ränta istället. Exklusive finansiell leasing är prognosen 6 miljoner kronor bättre än budget bland förklaringarna finns lägre inlåningskostnad, högre borgensavgifter och ränteintäkter.

Kommunkoncernen sammanställda årsprognos med eliminering för utdelning ger ett svagt överskott med 898 tusen kronor före bolagsskatt. det kan jämföras med föregående år då utfallet var 131 miljoner kronor. Det motsvarar 0,1 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Roslagsvatten AB spår ett negativt resultat med -10 miljoner kronor. Räddningsförbundet Brandkåren Attunda lämnar en prognos på 402 tusen kronor, där ger pensionsskulden en positiv engångseffekt på resultatet.

Kommunens fastighetsbolag Kommunfastigheter i Knivsta AB och Knivstabostäder AB prognosticerar båda överskott med 30,4 mnkr respektive 2 miljoner kronor. I resultat från Kommunfastigheter i Knivsta AB ingår utdelning med 20,9 miljoner kronor. Trots detta förväntas en tydlig resultatförsämring jämfört med tidigare år, den allmänna kostnadsutvecklingen och högre räntekostnader påverkar.

Alsike Fastighets AB är under avveckling, ränteintäkter på kapital ger ett prognosticerat överskott med 1,7 miljoner kronor.

Knivsta kommunkoncern	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall jan-aug 2023	Årsprognos 2023
Knivsta kommun	59 017	70 842	43 955	14 299
Knivsta Kommunhus AB		20 900	-13	-81
Kommunfastigheter i Knivsta AB	11 423	18 360	37 765	30 400
Gredelin KB		2 030	2 621	4 019
Knivstabostäder AB	3 791	4 239	416	1 970
Alsike Fastighets AB	10 279	102	1 140	1 700
Brandkåren Attunda	97	216	1 006	402
Roslagsvatten AB	644	-2 620	-7 473	-10 011
Elimineringar	5 693	-43 345	-45 418	-41 800
Totalt resultat	90 944	70 724	34 000	898

1.3.3 Ekonomisk ställning

1.3.3.1 Låneskuld och ränterisk

Kommunkoncernen har en långfristig skuld som är drygt 1,9 miljarder kronor. Skulden har ökat med nära 330 miljoner kronor sedan 31 december 2022.

Den långfristiga skulden består av både banklån och leasingskulder, den delen som avser banklån uppgår till 1,7 miljarder kronor. En stor låneskuld innebär att kommunkoncernen är sårbar för ränteförändringar. På kort sikt hanteras riskerna genom att strategiskt låna med olika kapitalbindningstider och räntebindningstider. På några års sikt kommer den högre räntemiljön slå igenom i kommunkoncernens ekonomi (den finansiella kostnaden har ökat med ca 19 miljoner kronor sedan föregående delårsbokslut och den genomsnittliga räntan har ökat med drygt 1 procent).

En ränteförändring med 1 procent motsvarar 17 miljoner i ökade räntekostnader. Det är en hög ränterisk, vilket motsvarar cirka 1,4 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. Det skulle även kunna påverka kommunen, eftersom kommunen borgar för lånen. De kommunala bolagen har en god ekonomi och bedömningen är att inga risker föreligger.

Kommunkoncernens största låneskuld finns i Kommunfastigheter i Knivsta AB som tillhandahåller verksamhetslokaler till kommunens förvaltningar. Drygt 1,3 miljarder av skulden finns placerad här.

Kommunens låneskuld består främst av en finansiell leasing avseende hyresavtal (förskolor och grundskolor) – total långfristig skuld är 1 miljard kronor (896 miljoner kronor föregående år). I koncernsammansättningen elimineras merparten av leasingskulden och då återstår ca 272 miljoner kronor avseende hyresavtal med Rikshem (kommunens äldreboenden).

De kommande 3-5 åren beräknas kommunkoncernens skuld öka på grund av stora VA-investeringar. Kommunalförbundet Norrvatten planerar för en utbyggd kapacitet och förbättrad rening, Knivstavatten AB har i uppdrag att ansluta till ledningsnätet till Käppala vilket kommer att påverka kommunkoncernens skuld med närmare 500-700 miljoner kronor samtidigt som investeringar behöver göras i det övriga ledningsnätet.

Den långfristiga skulden i kronor kommer öka kraftigt samtidigt, fler invånare mildrar ökningstakten i kronor per invånare. Den långfristiga skulden i kronor per invånare var 95 323 kronor per invånare i kommunkoncernen (baserat på 20409 invånare). De 31 december 2022 var långfristiga låneskulden 80 175 kronor per invånare).

	2020	2021	2022	delår 2023
Knivsta kommun	256 957	995 672	895 561	1 008 826
Kommunfastigheter i Knivsta AB	1 225 000	1 115 000	1 185 000	1 285 000
Gredelinen KB			124 761	124 761
Knivstabostäder AB	106 000	106 000	140 000	205 000
Alsike Fastighets AB	0	0	0	0
Brandkåren Attunda	13 672	13 192	12 798	12 166
Roslagsvatten AB	154 220	155 027	176 697	189 348
Elimineringar*		-770 862	-920 653	-879 648
Total långfristig skuld	1 755 849	1 614 029	1 614 164	1 945 453

1.3.3.2 Soliditet

Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital.

Kommunkoncernens soliditet är nära oförändrad (24,3 procent) inklusive pensionsförpliktelse i delårsbokslutet (den 31 december 2022 var den 24,7 procent inklusive pensionsförpliktelse).

För kommunen är soliditeten nära oförändrad 31,3 procent, inklusive pensionsförpliktelsen (vid föregående årsskifte 31,4 procent). Soliditeten påverkas av årets resultat och förändringar i tillgångarna.

Framtiden kommer innebära en negativ påverkan på soliditeten för kommunkoncernen, då flera större planerade investeringar (VA) kommer genomföras, det samtidigt som ekonomiskt utmanande år väntar.

	2020	2021	2022	delår 2023
Knivsta kommun	56,6%	34,1%	37,9%	37,7 %
Knivsta Kommunhus AB			100,0%	88,2%
Kommunfastigheter i Knivsta AB	12,0%	15,0%	14,4%	15,3%
Gredelinen KB			1,5%	3,5%
Knivstabostäder AB	33,1%	32,8%	26,5%	23,9%
Alsike Fastighets AB	68,0%	85,2%	99,8%	99,7%
Brandkåren Attunda	13,5%	13,6%	13,1%	17,1%
Roslagsvatten AB	9,2%	8,4%	6,8%	4,5%
Soliditet kommunkoncernen	25,9%	29,4%	29,2%	28,7%
Soliditet kommunkoncernen inkl pensionsförpliktelse	21,0%	24,5%	24,7%	24,3%

1.4 Balanskravsresultatet

Kommunallagen ställer krav på Sveriges kommuner att för varje enskilt år ha balans i sin ekonomi. Detta så kallade balanskrav innebär att intäkter ska överstiga kostnader i kommunernas budget.

Vid ingången av budgetåret 2023 fanns inget negativt resultat att återställa. Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen återställas inom 3 år. Avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) görs vid positiva resultat. Den kan disponeras kommande år då skatteintäkterna påverkas negativt till följd av en försvagad konjunktur eller vid ett negativt balanskravsresultat. Resultatutjämningsreservens behållning är 80 miljoner kr den 31 augusti 2023.

Behållningen i resultatutjämningsreserven får enligt riktlinjer högst uppgå till 10 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning, vilket motsvarar cirka 134 miljoner kronor. Mot bakgrund av årets resultatprognos är bedömningen att inga medel behöver nyttjas från RUR eller kan sättas av till densamma.

Balanskravsutredning	2021	2022	Prognos 2023
Årets resultat	59 017	70 842	14 299
Samtliga realisationsvinster (avgår)	5 655	0	0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravjusteringar	53 362	70 842	14 299
Medel till resultatutjämningsreserv	20 000	40 000	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	33 362	30 842	14 299
<i>Balanskravsunderskott från tidigare år</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Balanskravsresultat att återställa	0	0	0
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	0	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	33 362	30 842	14 299
+synnerliga skäl att inte återställa	0	0	0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom 3 år	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	0	0

2 Driftredovisning

Driftredovisningen redovisas i två tabeller, den första redovisas nettokostnad per nämnd och andra per verksamhetsområde.

Utfallet för perioden uppgår till 853 miljoner kronor en ökning med 12 procent jämfört med föregående års period. Förändringar i klassificeringen av hyresavtal till finansiell leasing påverkar kostnadsutvecklingen till viss del (exklusive är nettokostnadsutvecklingen ca 8 procent). Årsprognosen spår en nettokostnad 1324 miljoner kronor, jämfört med årsbokslutet 2022 är det ökning med 8 procent.

Det är en stor förändring av nettokostnaden mot senaste åren och är kopplad till omvärlden med svagare global ekonomi (bland annat svagare avgiftsintäkter) och högre inflation (löner, hyror, energipriser, räntor, pensioner mm). Kommunens invånarantal har ökat med ca 348 personer från 31 augusti 2022 till 31 augusti 2023, det bedöms också ha betydelse för nettokostnadsutvecklingen. Kommunens nämnder och verksamheter beräknas på totalen göra ett underskott om ca 5,4 miljoner kronor som påverkas av faktorerna ovan.

Kommunstyrelsen nettoutfall efter 8 månader är 127 miljoner kronor, intäkterna uppgick till 35 miljoner kronor och kostnaderna till 162 miljoner kronor. Nettokostnaden ökade med 4,6 procent, bakomliggande orsaker är ökade lönekostnader genom årliga löneöversynen, kraftiga hyresökningar för lokaler samt energikostnader.

Prognosen är ett underskott med 4,7 miljoner kronor för året, verksamheter som har större budgetavvikelse är näringsliv, mark och exploatering samt idrotts och fritidsanläggningar. Den sistnämnda erhöll en hyresökning med ca 10 procent får stor påverkan på ekonomin, varje procentenhet motsvarar cirka 350 tusen kronor. Mark och exploatering verksamhet påverkas av en sämre bostadsmarknad, inga affärer och eller nya projekt har startat under 2023. Inga intäkter erhålls som normalt delfinansierar verksamheten. Näringslivsverksamhetens underskott beror på högre personalkostnader än budgetramen medger.

Under året har kommunstyrelsen beslutat om åtgärdsplaner för att komma till rätta med underskotten i verksamheterna ovan och alla verksamheter behöver bidra.

Kommunledningskontoret redovisar därför ett överskott med 1,5 miljoner kronor, exempelvis har projekt pausats, system och tjänster har avslutats, vakanser tillsätts med stor försiktighet med mera. Fritid och kultur har en pågående organisationsöversyn för att minska kostnaden.

Socialnämnden nettoutfall efter 8 månader är 219 miljoner kronor, intäkterna uppgick till 65 miljoner kronor och kostnaderna till 284 miljoner kronor. Intäkterna har ökat med 6 miljoner kronor för perioden vilket beror på fler och större statsbidrag. Nettokostnaden har ökat med 8,1 procent i jämförelse med föregående års period, även här påverkas verksamheten av högre hyreskostnader. Personalkostnaden har ökat med 6,7 procent, bemanningskostnaden är nära nog oförändrad (5 miljoner kronor för perioden). Brukarvolymen har ökat långsammare än förväntat då den normalt följer befolkningsutvecklingen i kommunen.

Prognosen för nämnden är ett överskott med 5 miljoner kronor för året. Den positiva budgetavvikelsen är fördelad över alla verksamheter, LSS bidrar med drygt 2,6 miljoner kronor, verksamheten äldre och funktionsvariation gör ett överskott med 1,3 miljoner kronor, individ och familjeomsorgen 1,3 miljoner kronor. Orsaken till överskotten är främst bidrag och förändringar i antal brukare.

Utbildningsnämnden redovisar ett nettoutfall för perioden med 501 miljoner kronor jämfört med

455 miljoner kronor samma period föregående år. Intäkterna har ökat från 79 mnkr till 88 mnkr. Statsbidragen har ökat med 6 miljoner kronor till totalt 38 miljoner kronor första 8 månaderna (likvärdig skola, karriärtjänster, skolmiljarden, yrkesvuxenutbildning mm). Bruttokostnaden uppgår till 533 miljoner kronor en ökning med 32 miljoner kronor. Nettokostnaden har ökat med 10,2 procent, liknande nettokostnadsökning återfinns inom förskola och grundskola. Personalkostnaden har ökat med nära 16 procent, grundskolan har ökat med ca 20 procent medan förskolan endast ökat med 3 procent. Verksamheten anpassad grundskola har växt med fler elever och därmed kostnad också. Under året har fler elever valt kommunal grundskola och det påverkar kommunens kostnad till friskolor (elevpeng), den ökade endast med 2,4 procent. Inom förskolan är det tvärtom, där har barnpengen till enskilda förskolor ökat med 210,6 procent. Lokalkostnaden ökar också under perioden men har en lägre ökningstakt i och med den lokalrockad som genomfördes hösten 2022 där kommunen tvingades lämna en extern skollokal som blev utdömd. Kostnaden för förskolelokaler minskade med 10 procent och grundskolan har ökat med 7 procent.

Nämndens årsprognos är negativ, -420 tusen kronor. Förskolans verksamhet har en positiv prognos med 2,1 miljoner kronor medan grundskola beräknas göra ett underskott med 3,1 miljoner kronor. Det är kommunala skolenheter som står för budgetavvikelsen. Genom att färre barn väljer kommunal förskola leder det till negativa marginaleffekter i pengsystemet jämfört med den budgeterade kalkylen, för grundskolan gäller det omvända.

Samhällsutvecklingsnämndens nettoutfall efter 8 månader är 56 miljoner kronor jämfört med 20 miljoner kronor föregående års resultatperiod. Det är intäkterna som är väsentligt lägre på grund av förändring i ekonomistyrningen. Från 1 januari bokförs exploateringsbidragen mot finansförvaltningen. År 2022 uppgick exploateringsbidragen till 9,4 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen rensat för exploateringsbidrag uppgår till ca 19 procent. Gatuenheten som även ansvarar för vägar, snöröjning och gatubelysning har en nettokostnadsutveckling med endast 8 procent. Avskrivningskostnaderna har ökat med 20 procent sedan året innan samtidigt som kostnadsutveckling för el och entreprenader (bränslepriser påverkar) är påtagliga så ökar inte enhetens kostnader mera. Trafik och parkeringsövervakning har ökade intäkter efter pandemin vid kommunala pendlarparkeringen, +1,1 miljon kronor. Planenheten som på uppdrag tar fram detaljplaner via plankostnadsavtal har en tydlig minskning av intäkterna första 8 månaderna -1,8 miljoner kronor eller 54 procent. Det är den sämre byggkonjunkturen som påverkar inflödet av nya uppdrag. Affärsverksamheten avfall nettokostnad minskade 1 procent vilket beror på de åtgärder som har genomförts både 2022 och 2023 för att få en budget i balans. Vindkraftverket gör ett överskott med drygt 500 tusen kronor under perioden pga fortsatt höga elpriser.

Årsprognosen för samhällsutvecklingsnämnden är negativ med -2,9 miljoner kronor. Det är Avfallsverksamheten som bedöms göra ett underskott (-2,2 miljoner kronor) även 2023 trots åtgärder och planenhetens intäktsbortfall förväntas förvärras under hösten med ett beräknat underskott om -5 miljoner kronor. Åtgärder för att minska kostnaderna genomförs med återhållsamhet och att skjuta på både investeringar och utredningar för att minska nämndens befarade underskott, gatuverksamheten +960 tusen kronor, vindkraftverket 1 miljon kronor. Teknisk och översiktsplanering 1,8 miljoner kronor.

Bygg- och miljönämndens nettoutfall efter 8 månader är 8,6 miljoner kronor. Även denna nämnd påverkas av konjunkturen, intäkterna har nästan halverats till 3,2 miljoner kronor. Färre söker bygglov och intäkterna har minskat med 2 miljoner kronor (från en mycket hög nivå efter pandemin). Med färre ärenden har åtgärder genomförts på kostnadssidan och bruttokostnaden har minskat för stadsbyggnad med 3,2 procent. Nämndens andra stora verksamhet är miljöskydd, den påverkas också av lägre intäkter. Ett större miljöskyddsärende har påverkat tillsynsverksamheten som i huvudsak är avgiftsfinansierad. Intäkterna är halverade och bruttokostnaden har ökat med 28 procent (främst personalrelaterade kostnader).

Årsprognos är negativ med underskott om 2,4 miljoner kronor, eftersom nämnden till större delen är avgiftsfinansierad är det en utmaning att minska kostnaden. En kommun behöver kompetens och grundbemanning inom området som normalt finansieras av avgifter. Miljö och hälsoskydd står för 1,6 miljoner av nämndens beräknade budgetavvikelse.

Driftredovisning styrelse/nämnd	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto		Årsprognos	Budget avvikelse
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	Budget	Tillägg/ avdrag	Nettokostnad	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2023	2023	
Kommunstyrelsen	34 979	34 126	161 996	154 816	127 017	120 691	194 286	544	199 551	-4 721
Samhällsutvecklingsnämnden	34 621	42 968	69 835	63 263	35 214	20 295	46 395	6 504	55 839	-2 940
Socialnämnden	64 653	58 866	284 128	261 942	219 475	203 076	344 051	-2 660	336 406	4 985
Utbildningsnämnden	88 176	78 576	589 296	533 128	501 120	454 553	764 933	-7 612	757 741	-420
Bygg- och miljönämnden	3 246	6 104	11 878	10 563	8 632	4 459	9 671	8	12 029	-2 350
Övriga nämnder	0	589	1 318	1 703	1 318	1 114	2 342	363	2 705	0
Finansförvaltningen	47 395	74 583	-42 226	18 138	-89 621	-56 445	-64 339	2 853	-42 532	-18 954
Avgår interna poster	-60 053	-87 149	-60 053	-87 149	0	0	0	0	0	0
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader i resultaträkningen	-27 400	-14 114	22 909	3 067	50 309	17 181	23 050	0	2 100	20 950
Verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	185 617	194 549	1 039 080	959 472	853 463	764 923	1 320 389	0	1 323 838	-3 449

Driftredovisning verksamhet	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto		Årsprognos	Budget avvikelse
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	Budget	Tillägg/ avdrag	Nettokostnad	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2023	2023	
Politisk verksamhet	3	589	11 919	11 361	11 916	10 772	17 521	363	18 615	-731
Infrastruktur, skydd mm	14 230	30 383	75 021	69 509	60 791	39 126	80 745	6 512	93 937	-6 679
Fritid och kultur	9 825	6 760	63 577	54 424	53 751	47 664	78 997	44	81 963	-2 922
Pedagogisk verksamhet	69 815	61 595	569 116	516 165	499 301	454 569	763 096	-7 612	755 904	-420
Vård och omsorg	54 865	49 896	271 444	251 241	216 579	201 345	338 949	-2 660	331 693	4 596
Särskilt riktade insatser	10 051	9 325	13 553	11 192	3 502	1 867	5 664	0	5 375	289
Affärsverksamhet	25 091	23 906	25 933	24 179	842	273	0	0	1 200	-1 200
Gemensamma verksamheter	41 794	38 774	87 888	87 345	46 093	48 571	76 706	500	75 583	1 623
Finansförvaltningen	47 395	74 583	-42 226	18 138	-89 621	-56 445	-64 339	2 853	-42 532	-18 954
Avgår interna poster	-60 053	-87 149	-60 053	-87 149	0	0	0	0	0	0
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader i resultaträkningen	-27 400	-14 114	22 909	3 067	50 309	17 181	23 050	0	2 100	20 950
Verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	185 617	194 549	1 039 080	959 472	853 463	764 923	1 320 389	0	1 323 838	-3 449

3 Investeringar

3.1 Investeringar kommunen

Investeringsutgiften för kommunen första 8 månaderna är 29,1 miljoner kronor och årsprognosen uppgår till 48,1 miljoner kronor. Årets investeringsplanen uppgår till 172 miljoner kronor, det innebär en stor avvikelse mot budget.

Kommunstyrelsen investeringar består av fritid och kultur, tillväxtkontoret och stödverksamhet. Fritid och kultur har pågående underhållsinvesteringar vid fotbollsanläggningen Engvallen och konstgräsplanen i Alsike, prognosen är 700 tusen kronor.

Tillväxtkontoret har 20 miljoner kronor i budget för strategiska markförvärv, under året har ett strategiskt markköp genomförts till 4 miljoner kronor. Lokalförsörjningen slutför investering av kommunhusprojektet 2023 med anpassning av lokaler och ny utrustning för ett flexibelt arbetssätt. Totalt prognosticeras årets investering till ca 12 miljoner kronor för inventarier, teknisk utrustning och lokalanpassningar.

I stödverksamhetens investeringsplan ingår kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel som uppgår till 20 miljoner kronor. I år har det beslutats om 1 miljon kronor till Eda Läggård och 1 miljon kronor till Hasselbackens förskola i underhåll och myndighetsanpassning, investeringarna påbörjas under hösten. Övriga investeringsmedel avser främst IT, inga investeringar bedöms genomföras under 2023. Investeringar i IT infrastruktur är avhängigt beslut i IT-nämnden.

Samhällsutvecklingsnämnden pausade tidigt under året investeringar i infrastruktur som en del i att få en ekonomi i balans. Investeringar som skjuts på framtiden är bland annat ombyggnation av centralvägen och cirkulationsplats gredelbyleden. Det innebär en 0-prognos för infrastrukturinvesteringar, budget var 48 miljoner kronor.

Exploateringsinvesteringar finansierade av exploatörer berörs inte av beslutet att skjuta på investeringar. Exploatering av bostadsområden är ofta fleråriga projekt där kommunen bygger den initiala infrastrukturen för att byggnation av fastigheter ska vara möjlig, när bostadsområdet är färdigutvecklade slutförs investeringar i allmän platsmark, periodens utgift uppgår till 18,1 miljoner kronor. Budgeterat var 55,5 miljoner kronor, årets prognos är 28,4 miljoner kronor, uteblivna investeringar i Sågenområdet förklarar avvikelsen.

Socialnämnden har inga planerade investeringar i år. Verksamheten genomför kontinuerligt utbyte av utrustning understigande 1 prisbasbelopp,

Utbildningsnämnden har genomfört en större investering i nätverk för att möjliggöra digitala nationella prov (2 miljoner kronor). Övriga investeringar är i inventarier och läromedel. Avvikelsen mot budget beror på att inköpen är cykliska för skolenheterna.

Bygg och miljönämnden har medel för investering i nytt verksamhetssystem, eftersom många nya system erbjuds som SaaS tjänst kan det innebära att framtida systemet inte blir en investering för kommunen. Trenden är att fler system blir molntjänster och konsekvensen blir att investeringsmedel inte nyttjas då.

Investeringar per nämnd	Utgifter sedan projektens start			Varav: årets investeringar						
	Färdigställda projekt	Beslutad totalutgift	Ackumulerad utgift	Avvikelse	KF Budget	Utökad investeringsplan	Summa investeringsram	Periodens utgift	Prognos Årets utgift	Avvikelse
Kommunstyrelsen - Kultur och fritid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen - Tillväxtkontoret	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen - Stödverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen - Finansiell leasing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samhällsutvecklingsnämnden - Drift	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samhällsutvecklingsnämnden - Exploatering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbildningsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bygg- och miljönämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa färdigställda projekt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pågående projekt	Beslutad totalutgift	Ackumulerad utgift	Avvikelse	KF Budget	Utökad investeringsplan	Summa investeringsram	Periodens utgift	Prognos Årets utgift	Avvikelse	
Kommunstyrelsen - Kultur och fritid	1 350	247	1 103	1 350	0	1 350	247	700	-650	
Kommunstyrelsen - Tillväxtkontoret	40 000	16 610		30 500	0	30 500	10 008	15 221	-15 279	
Kommunstyrelsen - Stödverksamhet	30 450	0	30 450	30 450	0	30 450	0	0	-30 450	
Kommunstyrelsen - Finansiell leasing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Samhällsutvecklingsnämnden - Drift	64 900	318	64 582	47 900	0	47 900	3	0	-47 900	
Samhällsutvecklingsnämnden - Exploatering	236 500	37 569	198 931	55 500	0	55 500	18 129	28 400	-27 100	
Socialnämnden	1 100	0	1 100	1 100	0	1 100	0	0	-1 100	
Utbildningsnämnden	4 545	736	3 809	4 545	0	4 545	736	3 755	-790	
Bygg- och miljönämnden	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	0	0	-1 000	
Summa pågående projekt	379 845	55 479	300 976	172 345	0	172 345	29 122	48 076	-124 269	
Summa investeringsprojekt	379 845	55 479	300 976	172 345	0	172 345	29 122	48 076	-124 269	

4 Resultaträkning

Belopp i tusen kronor	Kommun				Sammanställd redovisning	
	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Utfall	Utfall
	delår 2023	delår 2022	helår 2023	helår 2023	delår 2023	delår 2022
Verksamhetens intäkter	185 617	194 549	311 978	280 000	268 554	273 526
Verksamhetens kostnader	-950 101	-934 624	-1 594 367	-1 471 838	-1 016 788	-939 067
Avskrivningar	-88 979	-24 847	-38 000	-134 500	-82 858	-72 199
Verksamhetens nettokostnader	-853 464	-764 922	-1 320 389	-1 326 338	-831 091	-737 740
Skatteintäkter	789 213	763 407	1 170 467	1 186 070	789 213	763 407
Generella statsbidrag och utjämning	103 714	115 178	137 013	152 467	103 714	115 178
Verksamhetens resultat	39 463	113 662	-12 909	12 199	61 835	140 845
Finansiella intäkter	27 400	14 114	29 900	30 200	2 448	-2 675
Finansiella kostnader	-22 909	-3 067	-6 850	-28 100	-30 283	-7 172
Resultat efter finansiella poster	43 955	124 709	10 141	14 299	34 000	130 998
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	216
Periodens resultat	43 955	124 709	10 141	14 299	34 000	131 214
Över/underskott av skatter och bidrag	4,9%	14,2%	0,8%	1,1%	3,8%	14,9%

5 Balansräkning

Belopp i tusen kronor	Kommun				Sammanställd redovisning	
	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Utfall	Utfall
	2023-08-31	2022-12-31	helår 2023	helår 2023	2023-08-31	2022-12-31
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Immateriella tillgångar	1 716	2 494	3 000	2 000	2 226	2 716
<i>Materiella tillgångar</i>						
Mark och byggnader	1 761 664	1 647 035	821 919	1 727 500	2 893 140	2 679 003
Maskiner och inventarier	21 145	24 468	24 000	21 000	107 851	112 431
Finansiella anläggningstillgångar	185 747	184 126	185 000	185 707	29 418	25 753
Summa anläggningstillgångar	1 970 272	1 858 124	1 033 919	1 936 207	3 032 635	2 819 903
Bidrag till infrastruktur	0	0	0	0	0	0
<i>Omsättningstillgångar</i>						
Förråd och varulager m.m	7 695	9 069	9 000	7 695	8 061	9 449
Kortfristiga fordringar	179 894	173 676	210 000	150 000	197 238	194 345
Kortfristiga placeringar	0	0	0	0	0	0
Kassa, bank	167 271	158 137	35 473	30 000	176 987	189 300
Summa omsättningstillgångar	354 860	340 882	254 473	187 695	382 286	393 094
SUMMA TILLGÅNGAR	2 325 131	2 199 006	1 288 392	2 123 902	3 414 921	3 212 997

	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Utfall	Utfall
	2023-08-31	2022-12-31	helår 2023	helår 2023	2023-08-31	2022-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
<i>Eget kapital</i>						
Årets resultat	43 955	70 842	10 141	14 299	34 000	70 724
Resultatutjämningsreserv	80 000	80 000	61 430	80 000	80 000	80 000
Övrigt eget kapital	752 763	681 921	766 291	752 763	865 175	787 705
Summa eget kapital	876 718	832 763	837 862	847 063	979 175	938 430
<i>Avsättningar</i>						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	11 588	10 976	7 500	11 000	22 495	22 487
Andra avsättningar	0	6 105	0	0	49 500	56 053
Summa avsättningar	11 588	17 080	7 500	11 000	71 995	78 540
<i>Skulder</i>						
Långfristiga skulder	1 008 826	895 561	186 957	985 000	1 945 453	1 614 164
Kortfristiga skulder	427 998	453 601	256 073	280 839	418 298	581 862
Summa skulder	1 436 825	1 349 162	443 030	1 265 839	2 363 751	2 196 027
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	2 325 131	2 199 006	1 288 392	2 123 902	3 414 921	3 212 997
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0	0			84 671	84 671
<i>Ansvarsförbindelser</i>						
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningar	148 959	142 878	142 796	146 365	148 959	144 190
Övriga ansvarsförbindelser	1 892 042	1 873 942			17 866	17 866

6 Noter

Redovisningsprinciper och beräkningsmetoder

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen.

Driftsredovisningen

Knivsta kommun arbetar med en finansförvaltning som är fristående från verksamheterna. Finansförvaltningen är mottagare av skatteintäkter, generella statsbidrag samt tillägg och avdrag i utjämningsystemet.

Lönekostnader har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 44 procent, vilket inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader. Materiella och immateriella anläggningstillgångar har belastats med verklig avskrivningskostnad och en intern kalkylränta på 2,5 procent för årets kapitalbindning. Internhyror och externa hyror debiteras respektive verksamhet. Omkostnader tillhörande lokal debiteras utifrån verklig förbrukning eller nyttjande. Kommunen bedriver IT-förvaltning genom en IT-nämnd och IT-kostnaderna debiteras internt utifrån självkostnad. Kommunen har en central måltidsorganisation där måltidspriser debiteras internt utifrån självkostnad.

Taxor som är fastställda av kommunfullmäktige, exempelvis avgifter i förskola och äldreomsorg, bygglövsavgifter, miljötillsyn med mera, redovisas direkt i verksamheten.

För att verksamheten ska täcka sina budgeterade nettokostnader får verksamheterna ett av fullmäktige fastställt internt kommunbidrag, som motsvarar budgeterad nettokostnad.

I resursfördelningsmodellen som är beslutad av Kommunfullmäktige kan en nämnd erhålla tillägg eller avdrag i budget för barn, elever, gymnasium, snöröjning och LSS brukare etc genom en avräkning som sker mellan budgeterat antal och verkligt antal multiplicerat med en budgeterad peng. Utöver modellen för bokslutsreglering kan kommunstyrelsen besluta att tilldela extra medel från budgetposten kommunstyrelsens ofördelade medel. Kommunen tillämpar ingen modell för resultatöverföringar mellan åren.

Nämnder fördelar resurser till interna (och externa) utförare kan detta ske i form av budgetanslag men också i form av interna intäkter. Inom äldreomsorgen ersätts exempelvis konkurrensutsatta verksamheter med interna intäkter månadsvis, förskolor och grundskolor får barnpeng eller elevpeng. Med undantag för interndebiteringarna så sker inga schablonfördelningar av kostnaden för kommunövergripande verksamheter i den löpande driftredovisningen (detta görs enbart i efterhand i samband med redovisningen av räkenskapsammandraget).

Säsongsvariationer eller cykliska effekter

I delårsbokslutet har semesterlöneskulden en positiv resultatpåverkan eftersom semesteråret i kommunen är januari-december, det vill säga medarbetare i kommunen delvis tar ut förskottad semester i juni-augusti. Det gör att semesterskuld förändringen är positiv i resultaträkningen och en fordran uppstår mot medarbetarna.

En ytterligare säsongsvariation är kostnaden för semestervikarier som är kopplad till semesterperioden inom vård och omsorgsverksamheten. Verksamheten är en 24-7 verksamhet som innebär att bemanning sker året runt och under sommaren blir därför lönekostnaden extra hög när ordinarie personal har semesterlön samtidigt som semestervikarier uppbär lön.

Exploateringsverksamheten är en verksamhet som har stor påverkan på kommunens intäkter och resultat. Detaljplaner och konjunkturer är cykliska som i sin tur leder till att intäkter från markaffärer kan variera kraftigt mellan åren (affärerna sker ofta till stora belopp). Intäkter bokförs när marköverlåtelsen sker vilket då får stor påverkan på periodens resultat.

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Varken kommunen eller kommunkoncernen har under resultatperioden haft några jämförelsestörande eller extraordinära poster.

Ändrade uppskattningar och bedömningar

Under resultatperioden har inga ändrade uppskattningar eller bedömningar gjorts mot föregående år.

Ansvarsförbindelser

Pensioner intjänade innan 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och inte som en skuld på balansräkningen. När pensionen betalas ut uppstår kostnaden för kommunen och ansvarsförbindelsen minskar i belopp.

Ansvarsförbindelsen per den 31 augusti 2023 uppgick till 149 miljoner kronor inklusive löneskatt (förpliktelsen 31 december 2022 var 145,7 miljoner kronor).

Årets nettoförändring av ansvarsförbindelsen består av årets utbetalning av pensioner och omräkning (värdesäkring) av förpliktelsen med prisbasbelopp med mera. Det ger en nettoökning med 3,3 miljoner trots att pensionsutbetalningar med 5,1 miljoner kronor har gjorts för perioden januari-augusti.

Prognosen på lång sikt är att ansvarsförbindelsen kommer minska, efter år 2024 är bedömningen att prisbasbeloppet kommer utvecklas enligt historisk trend och då kommer de årliga pensionsutbetalningarna att vara större än den årliga omräkningen av ansvarsförbindelsen. Prognosen för ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt är 132,4 miljoner kronor i slutet av år 2027.